

Kotihoidon palveluseteli

Vanhusneuvosto 28.11.2016
Päivi Keskinen, palvelupäällikkö
Vanhusten avopalvelut

KOTIHOIDON PALVELUSETELI

Yleistä

- Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy palvelusetelin toimintaperiaatteet kuten, mihin palveluihin palveluseteliä käytetään ja mikä on palvelusetelin arvo.
- Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 10.10.2016 kotihoidon palvelusetelin käyttöönotettavaksi 1.1.2017 alkaen ja hyväksyi palvelusetelin enimmäisarvoksi 28 euroa / tunti.
- Palveluseteli on vaihtoehtoinen tapa järjestää kaupungin järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja. Palvelusetelillä edistetään palvelujen käyttäjien valinnanvapautta. Jos asiakas ei halua käyttää/pysty käyttämään palveluseteliä, hänet ohjataan muulla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin. Palveluseteliä käyttävän asiakkaan asemaan vaikuttaa sama lainsäädäntö kuin muillakin tavoin järjestetyissä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palvelusetelillä hankittujen yksityisten sosiaalipalveluiden asiakasta koskee myös kuluttajansuojalainsäädäntö.
- Jokaiselle palvelusetelille laaditaan sääntökirja. Sääntökirjassa määritellään mm. Asiakkaan asema ja oikeusturva, Palveluntuottajan velvoitteet, Vanhus- ja vammaispalvelujen velvoitteet, Sähköisen palvelusetelijärjestelmän käyttö
- Vantaa otti keväällä 2016 käyttöön sähköisen palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmän PSOP:n, jossa kotihoidon palveluseteli toteutetaan.

KOTIHOIDON PALVELUSETELIN ARVO

- Palveluseteli voi olla kaikille käyttäjille samansuuruinen tai tulosidonnainen, jolloin sen arvo riippuu asiakkaan tuloista.
- Jatkuvan kotihoidon palveluseteli on tulosidonnainen. Kunnan tulee määrittää palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen.
- Asiakas maksaa palveluntuottajalle palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon välisen erotuksen eli omavastuuosuuden. Setelin on katettava kustannukset kokonaan palveluissa, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan asiakkaalle maksuttomia.
- Vantaalla kotihoidon palvelusetelin enimmäisarvo on 28 euroa. Tämän arvoisessa palvelusetelissä asiakkaan omavastuu kaikissa tuloluokissa joko alittaa asiakkaan kaupungille maksaman kotihoidon asiakasmaksun tai on samansuuruinen sen kanssa.

KOTIHOIDON PALVELUSETELIMALLI

- Vantaalla kotihoito järjestetään tällä hetkellä pääosin omana toimintana ja täydentävin osin ostopalveluna. Näiden rinnalle tulee jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteiden mukaisesti jatkuvan kotihoidon palveluseteli.
- Palvelusetelin arvioidaan sopivan kotihoidossa erityisesti niille asiakkaille, joiden palvelutarpeeseen pystytään vastaamaan yksittäisellä palvelulla, eikä monen palvelun kokonaisuudella. Asiakkaan palveluntarpeen tulee olla vakiintunut, jolloin palvelu- ja hoitosuunnitelmaan ei tarvita usein muutoksia, eikä uutta päätöksentekoa. Asiakkaan tai hänen omaisensa tulee pystyä myös hankkimaan palvelut palvelusetelillä, esim. vertailemalla eri palveluntuottajia.
- Kotihoidon palveluseteli kohdennetaan pääsääntöisesti vähän palvelua tarvitseville asiakkaille, joiden palveluntarve on vakiintunut ja enintään 11 tuntia kuukaudessa. Näitä asiakkaita on jatkuvan kotihoidon asiakkaista tällä hetkellä n. 55 %. Kotihoidon oman henkilökunnan työpanos kohdennetaan nykyistä enemmän paljon apua tarvitseville asiakkaille, sairaalasta kotiutuville sekä sairaalaan joutumisen ennaltaehkäisyyn.
- Tämä palveluseteli ei sisällä kotisairaanhoidon palveluja, koska kotisairaanhoidon tarvitsevien asiakkaiden palvelutarpeessa tapahtuu useammin muutoksia, ja hoidon suunnittelu edellyttää tiivistä yhteistyötä eri asiantuntijoiden, mm. lääkärin kanssa.

KOTIHOIDON PALVELUSETELIPROSESSI

- Palveluseteli myönnetään kotihoidon asiakkuuskriteerit täyttävälle asiakkaalle.
- Asiakasohjausyksikön palveluohjaaja selvittää asiakkaan palvelutarpeen.
- Palvelusuunnitelman laadinnan yhteydessä sovitaan, miten palvelut asiakkaalle järjestetään. Jos asiakas valitsee palvelusetelin, asiakasohjauksen esimies tai virassa oleva palveluohjaaja myöntää palvelusetelin määrääjäksi.
- Palvelusetelin käyttäjä valitsee haluamansa palveluntuottajan palveluseteli- ja ostopalveluportaalissa (PSOP) osoitteessa <https://parastapalvelua.fi>, jossa on lista vanhusten avopalvelujen hyväksymistä kotihoidon palvelusetelituottajista.
- Palveluohjaaja seuraa palvelun toteutumista ja päivittää palvelusuunnitelmaa asiakkaan palvelutarpeiden mahdollisesti muuttuessa.

PALVELUSETELIPALVELUNTUOTTAJAKSI HYVÄKSYMINEN

- Palvelusetelipalveluntuottajaksi hyväksymisen kriteerit määritellään palvelusetelin sääntökirjassa. Hyväksymiskriteerit ovat lähes samat kuin kotihoidon ostopalveluissa.
- Palveluntuottajaksi hakeutuminen tapahtuu sähköisen palveluseteliportaalin avulla. Hakeminen on mahdollista ympäri vuoden. Kaikki ehdot ja kriteerit täyttävät yrittäjät hyväksytään palvelusetelituottajiksi.
- Vanhusten avopalvelujen palvelupäällikkö päättää palveluntuottajan hyväksymisestä ja hyväksymisen peruuttamisesta -> lautakuntaan ns. ottomenettelyyn.
- Hyväksytyt palveluntuottajat ja tuottajien hinnastot näkyvät palveluseteliportaalissa osoitteessa: <https://parastapalvelua.fi/palveluntuottajat>.

Palvelusetelijärjestelmän osapuolten tehtävät, vastuut ja roolit

KUNTA

- päättää palvelusetelin käyttötarkoituksen, voimassaoloajan ja arvon
- hyväksyy palveluntuottajat
- vastaa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista

ASIAKAS

- valitsee palveluntuottajan
- solmii sopimuksen palveluntuottajan kanssa

PALVELUNTUOTTAJA

- solmii sopimuksen asiakkaan kanssa
- tuottaa palvelusuunnitelman mukaisen palvelun asiakkaalle
- laskuttaa kuntaa palvelusetelin arvon mukaisesti

Palveluseteliä käytettäessä vanhusten avopalvelut ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa, sillä kyseessä on asiakkaan ja palveluntuottajan välinen sopimus.

Esimerkkejä

- Käynnillä avustetaan asiakasta hänen perushygienian hoidossa ja tehdään kodinhoidollisia asioita. Perushygienian hoidossa avustaminen sisältää esim. mahdollisen suihkun, ihon hoidon, hiusten, käsien, jalkojen ja kynsien hoidon, mukaan lukien vaatteiden riisumisen ja pukemisen. Kodinhoidollisia tehtäviä ovat mm. aterian lämmittäminen, kodin siistiminen, vuodevaatteiden vaihto, pyykkihuolto ja kauppapalvelun ostoslistan laadinta.
- Vantaalla kotihoidon palvelusetelin enimmäisarvo on 28 euroa. Tämän suuruisen palvelusetelin saa yksin asuva asiakas, jonka tulot ovat alle 573 euroa kuukaudessa.
- Asiakkaan tulot ovat 800 euroa/kk. Asiakas saa tunnin palvelun hankkimiseen 26,70 euron arvoisen palvelusetelin. Jos palvelu maksaa yksityisellä palveluntuottajalla 30 euroa/tunti, asiakkaan omavastuuksi muodostuu 3,30 euroa/tunti. Mikäli asiakas valitsee kalliimman palvelun, hän maksaa itse ylimenevän kustannuksen.
- Asiakkaan tulot ovat 1450 euroa/kk. Asiakas saa tunnin palvelun hankkimiseen 22,90 euron arvoisen palvelusetelin. Jos palvelu maksaa yksityisellä palveluntuottajalla 30 euroa/tunti, asiakkaan omavastuuksi muodostuu 7,10 euroa/tunti.
- Asiakkaan tulot ovat 1800 euroa/kk. Asiakas saa tunnin palvelun hankkimiseen 20,80 euron arvoisen palvelusetelin. Jos palvelu maksaa yksityisellä palveluntuottajalla 30 euroa/tunti, asiakkaan omavastuuksi muodostuu 9,20 euroa/tunti. Mikäli asiakas valitsee kalliimman palvelun, hän maksaa itse ylimenevän kustannuksen.